

Nyíregyházi pályaudvaron

Sose látták egymást. Ültek a vasvázás, karos pad végein, mintha tartanának a másiktól. Tizenéves az egyik, hajlott korú a másik: rajtuk az ital okozta bágyadtság.

– Vótál mán katona? – találta mondani az öreg, de a másik úgy vélte, nem neki szól.

Ücsörögtek tovább a koszmós, ragacsos várótermi padon, s álmosan pislogtak maguk elé. Az öreg most följebb tolta a kalapját, a fiatalra bámult, ahogyan rövidlátó a fényképre, és tüdőbeteges, sípoló hangon ráförmedt.

– Vótál mán katona?

A fiú ijedten fordult a hang irányába.

– Ki?! Én?!

A kérdés megisméltődött.

– Vótál mán katona?

– Remélem, nem is leszek – jött az ingerült válasz.

Az öreg annyira elszörnyedt ezen, hogy percekig nem is bírt megszólalni. Csak csóválta a fejét értetlenül, ki-kitárva a két tenyerét, melyen az ujjak vékonyak és göcsösek voltak, mint a szőlővenyige. Aztán összeszedte magát, nyelvét megforgatta a szájában: próbálgatta, ki tudja-e mondani, amit kigondolt.

– Puliszka ember vagy, he?!

– Ki?! Én?!

Az öreg elégedetten várt, jóleső nyugalommal szörtyögtette az orrán keresztül a levegőt. A fiút valahogy kezdte nyugtalanítani a meg nem válaszolt kérdés, jobb híján visszakérdezett.

– Maga volt katona?

Az öreg teljességgel megbotráncozott. Hályogos szeme elkerekült, orrcimpái idegesen rezegtek, de uralkodott magán.

– Ötvenhatban – lökte ki flegmán, s hogy ez a szó semmilyen hatást nem gyakorolt a fiúra, nedvedző orrát a zakója ujjába törölve még nagyobb pátosszal megisméltelte – Ötvenhatban!

A fiú hallgatott, elnézett a távolba, az ablakon át a várakozó szerelvények felé, azon is túl. Az öreg belátta, hogy rossz hangot ütött meg. Fonnyadt, vértelen ajkát lebiggyesztette, egész arca hetyke, pökhendi formát öltött.

– Megfingattak bennünket! Te bele is döglöttél vón!

A fiú az öregre kapta tekintetét, mely lanyha volt ugyan, de támadó, akár egy merevségében is elszánt hullóé.

– Ki?! Én?! Maradjon már!

– Te, te! Höhö! Te bizony! – az öreg morzsolgatta szájában a „te” szócskát, szerfölött örvendett, hogy hibátlanul ejti ki – Te, te! Vajon kicsoda? Persze, hogy te!

A fiú gúnyosan elhúzta a száját.

– Nem hinném azt!

– De én meg hinném! Biztos ám! – legyintett. – A mai vigécek már nem bírják a terhet. Én három évet húztam le, és kibírtam, öcskös!

A fiú visszalegyintett.

– Az én nagyapám orosz fogságban volt, és kibírta! Az volt a valami!

Ez megbénította az öreg sütnivalóját. Ezt már igen rázós fölül ütni. A vereség fenyegető közelségétől ijedten köhécselt. Hirtelen más jutott eszébe, abba kapaszkodott tíz körömmel.

– Tudod mikor vót nekem ilyen jó nadrágom meg cipőm?! Soha az életemben! Én aztán tudom, mi a nélkülözés!

A fiú haragosan visszavágott.

– Nálam jobban biztos nem tudja!

Az öregnek bevörösödött a képe, homloka ezer ráncba szaladt. Nyakán kidagadtak az erek, s amennyire erejéből telt, a fiúra ripakodott.

– Te ne magyarázz énnekem! Vót olyan világ, amikor mindenki lódenkabátot meg cügos cipőt hordott!

– Az volt az igazi! – felelt rá a fiú. – Legalább nem irigykedtek a másokra! Én hiába könyörgök az apámnak, hogy vegyen nekem Nájki cipőt, mert az összes haverom olyanban jár! De nem vesz nekem, érti! – s még az orra alatt eldünnyögte: – Maradjon már!

Az öreg a fiú lábára nézett. Színpompás sportcipőt látott, éppen olyat, amelyet – megítélése szerint – a többi fiatal is visel.

– Jó a te cipőd, mit akarsz!

– Ez egy ócska szar! – kiáltott fel fájdalmasan a fiú. – Csak kiröhögtetem magam vele!

Ismét egy kivédhetetlen kardcsapás. A hangszóróból vigasztalanul zengett: „Személyvonat indul Nagykálló, Kállósemjén, Máriapócs, Nyírbátor, Mátészalka felé balra, a negyedik vágányról!” Az öreg végső támadásra szánta el magát.

– Meghíjz egy fröccsre, oszt el van boronálva!

– Micsoda?

– Hát az egész minden.

– Ja! – a fiú úgy tett, mintha a dolgok tökéletesen rendben lennének. Bárgyú vigyorral közölte: – Szívesen meghívnám, de egy kanyi vasam sincs.

Az öreg megkönnyebbülten sóhajtott. Végre itt a kitűnő alkalom. Érdes keze fejével letörölte a szája csücskében sárgálló tajtékot, és diadalmasan kivágta:

– Ez a nagy különbség, öcskös! Nekem még van egy hosszúlépésre valóm! Örvendtem a szerencsének!

Azzal föltápászkodott, félrecapta a kalapját, s mintha lakodalomban lenne, méghozzá maga a vőfély, tánclépésben indult a resti irányába.